

RODOLJUB.

Izhaja dvakrat na mesec ter stane za vse leto 1 K 60 v., za pol leta 1 K. — Za oznanila plačuje se od dvostopne petit-vrste 16 v. če se enkrat tiska; 24 v. če se dvakrat, in 30 v. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Plačane maše.

Nočemo se tukaj dotikati ostre obsodbe podkrajškega župana Trkmana, ki je baje trdil, da dela podkrajski kurat Mezeg pri mašah na ta način dobičke, da jih kmetom zaračunjava po 1 gld., potem pa frančiškonom po 60 kr. odstopa, dasi tri priče, ki niso bile zaslišane, trde, da so bile te besede le pogojno in nerazjaljivo izrečene, nego čutimo samo potrebo, nekoliko reagovati na pisarjenje naših in tujih klerikalnih listov, ki so to obsodbo priprostega kmetskega župana z velikim hrupom kot svarilo v svet raztrobili, dočim o skoro vsakdanjih obsodbah škandaloznih duhovnikov molče kakor tat v kašči.

Namigniti pa hočemo obenem, da ni naša duhovščina v ti točki tako angelsko nedolžna in vzvišena nad vsako pozemeljsko umazanost, kakor se časih misli, nego so jej maše dostikrat takorekoč molzna kravica, ali, če hočete, njivica, na kateri jej raste zlato klasje.

Mi radi priznamo, da je nekrvava daritev nekaj tako svetega, da zasluži duhovnik, ki bi ž njo kupčeval, najostrejšo kazen; in s stališča verske morale naravnost trdimo, da ne bi smele priti maše, zakramenti in druga cerkvena opravila nikdar z umazanim denarjem v dotiko.

Kristus je molil v beraški halji, zastonj in za vse jednako, ne pa pred vsem za tiste, ki imajo denar, nego je celo pri vsaki priliki siromakom prednost dajal. Naša duhovščina pa se tu preveč postavlja na trgovsko stališče. Kdor ima denar, plača nekaj sv. maš, in po naukih naše duhovščine bo rešen iz mučnih vic nekaj dolgih let prej, kakor gladni siromak, ki si ne more tega priboljška za oni svet plačati. In vendar pravijo, da sta siromak in bogatin vsaj pred Bogom jednaka!

Nemoralno je torej, da so maše sploh na prodaj, še nemoralnejše je pa, da imajo jednake slovesne maše različne cene. Tako n. pr. so maše, ki jih je kdo oporočno naročil po 1 gld., neoporočne pa le po 60 kr. Res je sicer, da gre od oporočenih maš nekaj pristojbine plačati — menda 8% — ali v tem slučaju stane še vedno oporočna maša 92 kr., nasproti 60 krajcarski neoporočni maši, in zelo smo radovedni zakaj?

V čem se razlikuje maša za 92 kr. od one za 60 kr.?

Nadalje računa se za maše, ki naj bi se takoj čitale, po 1 gld., dočim so maše »za počakati« le po 60 kr. Čakanje traje seveda tako dolgo, da ni nič več maš po 1 gld. v zalogi.

Kakšna morala je zopet tu odločilna?! Po naukih duhovščine so duše v vicah potrebne nagle in jednakomerne po-

moči. Ako si siromak, da ne moreš več kakor 60 kr. žrtvovati za mašo, mora se tvoja duša dotlej v vicah mučiti, da so se izbrale vse maše za tiste, ki lahko plačajo po 1 gld., in šele takrat bliža se tebi pomoč, dasi si je morda bolj potreben; toda ne, tudi sedaj ne, kajti v zadnjem hipu prihiti še kdo zopet s srebrnimi goldinarji, in ti manj premožna duša se lahko še nadalje vicaš in mučiš... in čakaš! Ali ni to dražilno sredstvo za dražje maše? Kdo da več? — In kaj pa šele tiste pozabljene duše, ki niso zapustile niti denarja za maše, niti imovitih svojcev, ali svojcev sploh? Ob strani stoje in zavistno gledajo, kako denar tudi na onem svetu vlada, duše iz vic rešuje in nebesa kupuje! Za te siromake bere se pač le toliko maš, kolikor se jih mora!

In pa tiste »večne« maše!

Ravnajo se po visokosti obresti, oziroma donosnosti glavnice. Ako padajo obresti, pada tudi svečanost maše, dasi ni padanja obresti zapustnik zakrivil, ki je dal v ta namen, kolikor se je od njega zahtevalo; in ako se izgubi glavica, izgubi se tudi »večna« maša. Častno ravno ni, ali zdravo je. In naša duhovščina v cerkvi prav ginljivo agituje in navdušuje za plačevanje sv. maš, ali z drugo besedo: vzgaja in vzpodbuja ljudstvo, naj njeno njivico prav pridno gnoji, da bo zorel zlati klas!

Simonija je sicer strogo zabranjena, in zato nam je neumevno, zakaj se mora za podelitev zakramenta sv. zakona pristojbina plačevati duhovniku; ako so zakramenti sv. krsta, sv. pokore in sv. Rešnjega telesa — tudi na bolnikovem domu! — brezplačni, ne pojмимо, zakaj naj bi ne bil sv. zakon zastonj, kakor nam tudi ne gre v glavo nauk, da je pokopavanje mrličev »telesno delo usmiljenja«, ker je to »usmiljenje« na prodaj le za svitile kronice, in to po premoženjskih razmerah mrličevih. Sicer sta nam tudi znana slučajja, da je neki kranjski duhovnik delil zakrament sv. pokore proti plačilu 2 kr., in da je drugi tudi kranjski duhovnik prodajal maše celo za kokošja jajca!

In pa tisti petkrajcarski očenaši! S kakšno obrtno pobožnostjo se molijo! Pri obilni žetvi se jih kar po 5—10 v enega stlači, da se hitreje in več zasluži.

Teško je dobiti odurnejšo sliko, kakor je n. pr. duhovnik na vernih duš dan, ko se iz gole lakomnosti za 5 kr. podi s kotličkom od groba do groba! Mi nismo zoper molitev — da se nas krivo ne razume! — ali ako razmere že tako zahtevajo, da se maše, očenaši itd. plačujejo, opravičljivo je to z ozirom na svetost teh opravil samo takrat, ako ne gre ta denar v duhovnikov žep, marveč se porabi za

plemenita dela ali občekoristne napravé verskonravnega značaja. To bi bilo duhovščini in cerkvi v čast.

Na misel nam prihaja že mrtev slovenski duhovnik, ki je na očitanje nekega kmeta, da pri »očenaših« on le 2½ kr. zasluži, a druga 2½ kr. da krivično v žep utika, ker polovico verniki odmolijo in zaslužijo, poslej ves zaslužek pri »očenaših« obrnil za zidanje pokopališča. Taki možje so redki.

Ob sebi se pa umeva, da mora biti duhovnik stanu in izobrazbi primerno po drugi poti plačan; od strank pa ne bi smel zahtevati nobenih plačil za svoja službena opravila. Proč s štolnino! To se dokaj lahko zgodi. Cesar Jožef II. začrtal je s konfiskacijo bogatih samostanov in z ustanovitvijo verskega zaklada jasno in ravno pot. Vrednost cerkvenega premoženja in kapitalij je danes tolika, da ne bi bilo treba vernikom v bogoslužne namene bržkone prav nič več prispevati, ako bi se to premoženje utelesilo že obstoječemu verskemu zakladu, iz katerega naj bi se pokrivali stroški za zidanje cerkv in župnišč, za cerkvene potrebščine in za duhovniške in cerkveniške plače: ako bi pa zaklad ne zadoščal, pokrtil naj bi se primanjkljaj z gotovo minimalno davčno doklado. Ako je mogoče šolstvo tako vzdrževati, dala bi se dobiti tudi za bogoslužne potrebe primerna pot.

Toda duhovščina hoče biti država v državi, in sicer oblastna država. Ako bi se pa to zgodilo, je duhoven navaden uradnik brez kapitala in brez posvetne moči. V tem grmu pa zajec tiči, okolo te kardinalne točke suče se klerikalni boj.

Tak položaj bil bi pač skoro izključno le kmetu v korist, ne pa duhovniški bisagi, zato pa duhovščina črni, temni in blati svetli spomin cesarja Jožefa, zato kliče in gre navdušeno v boj »za verska načela« zoper »brezverske« naprednjake, dokler se ji »dobro slovensko ljudstvo« dá še s takimi bajkami slepiti.

Dvojimo, da bi bil župan Trkman od avstrijskih sodnikov obsojen, ako bi bil podobna predbacivanja izrekel, prav kakor gotovo kurat Mezeg ne bo dobil od nas zadoščenja — ako nas bode tožil — kadar objavimo o njem neko vaško idilo »za vero«, ki je pikantnejša od razdražljivega kavijara. Toda — nur für Herren!

Politični pregled.

Državni zbor. Ta teden je državni zbor imel nekaj zanimivih razprav. Najprej so bili zopet jedenkrat razkrinkani dunajski krščanski socijalci. Ti so dolžili neke liberalce sleparij, ko pa se jih je pozvalo naj te sleparije dokažejo, pa kr-

ščanski možje tega še poskusili niso. Taki so ti klerikalci vsi in to je naravno, kajti klerikalizem ni drugega nič kakor sleparija in lumparija. Ta teden se je tudi veliko razpravljalo glede tržaških dogodov in se bo čez 8 dni zopet.

Vojna v Južni Afriki. Posebnih novic iz Južne Afrike ni. Buri so se deloma umaknili v gore, kjer so doslej živeli sami zamorci, in tam ustanovili novo državo.

Delavski nemiri. V Belgiji so se v zadnjih dnevih primerili veliki nemiri, ker zahteva delavstvo naj se uvede jednaka volilna pravica. V Barceloni v Španiji štrajka 80.000 delavcev in so se zgodili taki boji, da je vlada razglasila naglo sodbo.

Domače in razne novice.

Dr. Ivan Šusteršič proti celjski »Domovini«. Celjska »Domovina« je zabrusila svoječasno dr. Šusteršiču v obraz, da je njegova narodna in verska prepričanost le hlimba ter da se njegovo ime — tačas še ni nosil častnega naslova »dr. Žlindra« — po vsem Štajerskem z zaničevanjem izgovarja. Šusteršič je vložil tožbo zoper takratnega odgovornega urednika gosp. Ante Bega, računajoč na eni strani da bo primoral s takim žuganjem tožnega k preklicu ali vsaj k ponižanju. Toda tudi toženi urednik je že poznal zarjavelo Šusteršičevo pištolo, ki bi se pri resnem poskusu — razletela v obraz ožlindrancu samemu. Nastopil je takoj dokaz resnice ter nagromadil za Šusteršiča toliko obtežilnega gradiva, da se je ožlindrana vsemogočnost prestrašila. Predlagal je sicer dr. Šusteršič vsemogoče svoje prijatelje in zaveznike za priče, med njimi celo svojo boljšo zakonsko polovico, a končno je vendar uvidel, da bi ga iz te žehte celo nemški in klerikalni porotniki izvlekli šele prav umazanega. In zato je brez pogojnno odstopil od tožbe Korenitega »kidanja« se namreč dr. Šusteršič boji bolj, kakor v Vatikanu — pometanja.

Dr. Lampe berači za — milost. Ganljivo je gledati, kako se sedaj klerikalna armada trudi, da bi Lampeta rešila iz pasti, v katero je padel. Od škofa pa do lastnika »Dom in Sveta« vse se je zbralo v procesijo, pa moleduje: gospodine pomiluj! Človek bi menil, da bo za Žabjek prikrojeno človeče, če hoče deležno postati najvišje milosti, prišlo k osebam, katere je krvavo žalilo, ter jih prosilo, da naj podpišejo dotično prošnjo za milost, in da naj mu, kolikor mogoče, odpuste. Našemu Lampetu kaj takega na misel ne pride! Pač pa je spisal dolgo epistolo do cesarja, v kateri o ponižnosti in kesanju ni niti najmanjšega sledu. Vse je pisano nekako tako, kakor bi pisal kak veljaven kardinal avstrijskemu cesarju zasebno pismo. To ni prošnja za milost, to je nekak rekurz, s kojim se v nič devajo sodišča, in v katerem se zasebni tožitelji pravzaprav znova žalijo. Vse je pisano prav po domače, in ob koncu se človek kar čudi, da Lampe presvitlemu cesarju ne ponudi svoje bratovščine! Z jedno besedo, Lampetova prošnja za milost je prava persiflaža »spokornega grešnika«. Najostudnejše vtise pa

napravlja, da Lampe v ti prošnji pogreva znane »Slovenčeve« laži, in da je tako predrzen, da si upa, kakor kak židovski žurnalista, nalagati svojega vladarja! Še bolj ostudno pa je, da kruljavi vikar prinaša na trg svojo škrofuloznost in da s pomočjo dr. Vinko Gregoriča pred cesarjem odpira nekako kliniko, po kateri veje znani mrtvaški duh! Koliko je zaprtih škrofuloznih ljudij, pa nikomur na misel ne pride, da naj bi se pomilostili. Škof in Lampe pa pričakujeta, da bode vladar spregovoril: Vstani in pojdi — tvoji škrofelji so ti pomagali! Zares ostudno! Mi pa hočemo čakati! Če menijo sodišča, če meni justično ministrstvo, da morajo kranjski svobodoljubi postati »vogelfrei«, — je gotovo, da se bodemo branili!

Klerikalna hudobnost. Bilo je za časa državnozborskih volitev. Neki c. kr. orožnik je, ko je bil v službi, govoril z nekim možem po končanih službenih pozivedovanjih tudi o bližajočih volitvah. Orožnik se je izrazil, da se on kot orožnik ne meni za politiko, a če bi bil civilist, da bi bil iz prepričanja odločen pristaš liberalne stranke. To je izvedel »uzorni katoličan« na Bregu pri Vrhniki in je dotičnega orožnika takoj anonimno ovadil c. kr. orožniškemu zapovedništvu. Dotični orožnik je bil premeščen in še kaznovan, ovaduh pa se je smejal, tembolj, ker se ni vedelo, kdo je orožnika ovadil. Sedaj pa se je vendar izvedelo, da tisti denuncijant, ki se ni upal z imenom na dan, je bil »uzorni katoličan« z Brega pri Vrhniki. Prosimo pa, naj nihče ne misli, da je ta junak g. Kobi z Brega pri Vrhniki, ki je tudi na glasu kot uzorni katoličan.

Klerikalni župan tomišelski in predsednik krajnega šolskega sveta Janez Mavec, po domače Gričar, ki je s pomočjo beneficijata Knifca prišel na županski stol, nahaja se sedaj v sodni preiskavi radi hudodelstva lovske tatvine in izseljevanja takih mladeničev v Ameriko, ki še niso zadostili vojaški dolžnosti. Istim je baje izdajal potne knjige in liste brez vednosti političnega oblastva. Kaj poreče k temu c. kr. okraj. glavarstvo? Ali mu še nadalje zaupa vodstvo občine in predsedstvo krajnega šolskega sveta?

Ubegli — kaplan. Od nekod se nam piše: Da znate, koliko se je pri nas te dni iz srca smejalo, koliko dovtipov napravilo na račun našega farovža! Ker v majhni vasici ne prirejamo predpustnih veselic, so pa skrbeli naši gospodje za to, da smo imeli smeha in neprisiljene zabave več kakor preveč. V vsaki koči obširne naše fare, pa tudi izven nje, zlasti po farovžih se sedaj razpravlja o najnovšem tragikomičnem prizoru iz našega župnišča. Znani kaplan, ki je na znanem shodu nam ponujal mesto sv. popotnice »šmirki blo«, je ono soboto s svojim mersarskim psom — pobegnil — Bog ve kam! Nihče ne ve o njem, kod hodi, kod čreveljčke rosi. Ljudje pravijo, da si je šel hladit razdražene živce in pa ker se je pregrel v farovžu vsled prevelike vročine. Tu se namreč silno veliko kuri v peči, saj so drva zastonj. Gozd farovski bo župnik sicer kmalo iztrebil, pa kaj za to, da le njemu ni treba drv kupovati. Naslednik, ki drv ne bo imel, bo pa novo biro na drva oznanil. Na vse strani se ugiblje, kod hodi kaplan. Tercijalke neki zelo jočejo, pa župnika obirajo, kaplana pa le ni. Ključ svoje sobe je pustil svojemu prija-

telju organistu, ki zdaj čaka pismenega povelja, kdaj in kam naj mu pošlje pohištvo. Ko smo izvedeli za njegov beg, se dosti nismo čudili. Kako neki! Saj je znano po vsej fari, kake razmere so v našem farovžu, kjer gospodari kuharica »teta Franca«, ki pa z župnikom ni v sorodstvu. Zameri se »teti«, pa si prišel v nemilost pri župniku in oba lopneta po tebi. Kaplan se je tedaj zameril kuharici, dasi tega nismo pričakovali, saj smo vedeli, da je kaplan vedno v kuhinji tičal. Junak pa si je s svojo neznačajnostjo še tudi jezo in sovraštvo svojega kolege kaplana nakopal na glavo. Ta je prijatelj lova. Lansko leto je ustrelil dva ptiča, ki so ju seveda v farovžu skupno pojedli. Ubegli kaplan je napravil anonimno ovadbo na glavarstvo v Rudolfovem, v kateri pravi, da je njegov tovariš kaplan lovski tat, pa naj se zato kaznuje. Sedaj je nastal ogenj v strehi. V farovžu, kjer sicer nikoli ni miru, je bilo slišati le prepir in kreg. Celošolski otroci vedo o tem. Kaplanu-ovaduhu je postalo v župnišču vroče, pa se je zatekel k neki tercijalki, ki mu je kuhala. Zapustil je tedaj župnišče in le spat je hodil domu. Med tem so se pa »gospodje« prav fletno drug drugega tožili, zdaj pri proštu, zdaj pri škofu. Prošt dr. Elbert jih je prišel mirit. Oznanjevalci miru in ljubezni so se le klali med seboj. Nobeno posredovanje ni pomagalo. Kaplan-ovaduh je spoznal, da mu v farovžu ni več živeti, zato je pobegnil. Žal nam ni po njem, saj je bil to nečuvven fanatik, ki je vsakogar ignoriral, kdor ni klerikalec. In kake so bile njegove pridige! O samem mesenem poželjenju, pa o fantovskih in dekliških spletkah je govoril, in to na način, da smo bili vsi ogorčeni. Celo tercijalkam niso bili njegovi govori povšeč. Kolportiranje nad 100 »Domoljubov« bo menda zdaj prenehalo. Kakor jud svoje blago, tako sta kaplan in njegov oproda organist ponujala »Domoljuba«. No, pri nas se bore malo menijo za ta list. Porabijo ga za kurjavo. Kaplan je tedaj pobegnil. Želimo, da bi to storil tudi naš župnik in to čim preje tem bolje. Saj čuti dobro, kake simpatije imamo do njega. Koliko sovraštva in jeze je ta pijači udani fajmošter med nami napravil! Prepričani smo, da pri nas ne bo nikoli miru, če bosta še dolgo tu »teta Franca« in župnik. Dolgo časa smo prenašali farovski terorizem, pa minila nas je potrpežljivost. Svaka sila do vremena, gospod župnik. Odsihdob bomo večkrat k Vam pogledali. (Opomba uredništva: Cenjeni čitatelji naj bodo prepričani, da nam tega dopisa ni poslal kaplan Kramar, ki je iz Mirne peči izginil in čigar sedanje bivališče nam ni znano.)

Uzoren župan. — Gospod Andrej Modic, po domače oče Puntar, župan na Rakeku pri Cerknici, je bil do sedaj jeden najošabnejših občinskih načelnikov, kar nam jih je katoliška stranka rodila. To se je ta možiček napihoval in kazal katoliškega poštenjaka na vse strani. — Ali njegova nesreča je bila, da je prerad jedel — pečeno srno. Pečeno in v tisto znano črno omako položeno! No sedaj pa so prišli oče Puntar sami v »zos«! Državno pravdnništvo toži tega kremen katoličana radi hudodelstva udeležbe pri različnih tatvinah, in tudi radi tega, da je pričam prigovarjal, da naj krivo pričajo. Ravno istih hudodelstev tožena je Andreja Modica zakonska polovica, mati Marjeta. Tru-

dila se je namreč cela Modičeva hiša, da bi pri tej preiskavi povzročila kako krivo pričevanje. Zares, vzorna katoliška hiša! Rakek pa je popolnoma opravičen, da je čez vse mere ponosen na svojega — župana!

Notar dr. Radey v Mariboru, nekdanj slovensko-klerikalni deželni poslanec štajerski in namestnik deželnega glavarja, je bil te dni zaradi različnih nerednosti v uradu suspendiran in v soboto aretovan. V soboto popoldne je prišel preiskovalni sodnik k dr. Radeyu v stanovanje in ga pozval, da gre z njim na sodnijo. Dr. Radey je prosil odloga, češ, da pride sam, ko uredi svoje stvari. Ker pa ga ni bilo, je dobila policija naročilo da ga aretira, preiskovalni sodnik pa ga je šel iskat na kolodvor. Dr. Radey je hotel pobegniti. Nekaj časa se je dr. Radey branil iti s preiskovalnim sodnikom, a naposled je sprevidel, da nič ne pomaga in se je udal. Na okrajnem sodišču se je napravil zapisnik, na kar je bil dr. Radey odpeljan v zapor. Kdor količkaj pozna rodbinske razmere dr. Radeya, tisti ve, da stari gospod ni tako kriv, kakor bi se utegnilo soditi. Časih padejo tudi grehi sinov na stariše.

Zvonovi v Predosljih. Z ozirom na notico »Zvonovi v Predosljih« objavljene v št. 2. Rodoljuba z dne 23. jan. 1902, in posneto po »Gorenjcu« smo prejeli naslednje: Ni res, da se je za zvonove več nabralo, kakor so isti v resnici veljali, res je pa, do sa stali zvonovi 1440 K 47 h z obeševanjem 1999 K 47 h, nabralo se je pa z darovanjem vred 1290 K 22 h. Župnijski urad v Predosljih dne 3. februvarja 1902 Jos. Kerčon župnik.

Konsumar, učitelj in poslanec. Z ozirom na notico »Peč se mu je podrla« v 3. št. se nam piše: Ni res, da je vse res, kar je pisal Rodoljub o meni, res je pa da je popolnoma neresnično. Ni res, da sem jaz posteljo posvinjal na način, ki ga v dostojnem listu ni možno imenovati, res je pa, da tega nisem storil. Dobropolje dne, 13. feb. 1902. Franc Jaklič učitelj. Jaklič samo piše »ni res«, tožiti pa se ne upa, dasi smo ga pozvali, naj nas toži. Ponavljamo ta poziv. Toži, Jaklič če imaš korajžo! O Jakliču je bila zložena lepa pesem, ki jo bomo o priliki priobčili.

Potrjen zakon. Cesar je sankcioniral od deželnega zbora kranjskega sprejeti zakon glede uvrstitve okrajne ceste Kranjskofjaloka med okrajne ceste.

Državna podpora. Poljedelsko ministrstvo je dovolilo 5000 K podpore za napravo sadjarejskega vrta v Zgornjem Tuhinju.

Častno občanstvo je občina Aršiče pri Litiji podelila g. Fortunatu Lužarju, učitelju v Izlakih.

Mlekarska zadruga v Grahovem je bila te dni ustanovljena. V odboru so najuglednejši posestniki in najboljši gospodarji, načelnik pa je nadučitelj g. Hinko Likar.

Nemiri v Trstu. Minoli teden je v Trstu tekla kri in se je streljalo na ljudstvo. Vzrok temu je bila stavka delavcev. Kurjači parobrodne družbe »Lloyd« so zahtevali, ne morda več plače, ampak primernejšo uredbo svoje službe. Kurjač na parniku je pravi — mučenik, a pri »Lloydu« je imel uprav pasje življenje. Kurjaško delo je na sebi strahovito, in če kdo, zasluži kurjač svojo plačo krvavo. »Lloydovi« kurjači, katerih je kacic 800

— večinoma so Slovenci — so zahtevali preuredbo svojih delavskih razmer. Njihove želje so bile ponižne, prav ponižne. 1. Kurjači so zahtevali, naj se odpravi uredba, da mora kurjač, kadar je bil šest ur prost, biti tri ure na parniku na straži in opravljati dela, katera spadajo v področje mornarjev. »Lloyd« je upeljal to navado, da mu je treba nekaj manj mornarjev imeti. — 2. Zahtevali so dalje, naj se utesni delavski čas. Kurjač je imel 12 ur trajajočo dnevno in nočno »šihto«, potem je bil 12 ur prost, oziroma le 9 ur, ker je moral tri ure biti na straži. Od omenjenih 12 ur je bil 10½ ure pri delu, poldruga ura je odpadla na pavze. Če se pomisli, kako kurjač pri delu trpi, je gotovo, da tacega dela 10½ ure ni možno prenesti. — Kurjači so zahtevali, naj se 10½urno delo skrči na 8 ur. Tudi najtrdosrnejši človek mora z ozirom na trpljenje pri kurjaškem delu priznati, da ta zahteva ni pretirana. — 3. Končno so zahtevali, naj bo kurjačem, kadar so v pristanu, dovoljeno, da sme vsaj polovica njih vsako noč ostati doma pri svojih rodbinah, mej tem ko so morali doslej biti na parniku, tudi če so bili prosti. To so bile zahteve kurjačev. In te ponižne zahteve je »Lloyd« odklonil z vso odločnostjo. Vsled tega je prišlo do štrajka. Človek bi mislil, da ostane vlada vsaj v takem slučaju nevtralna, in da bode skušala med »Lloydovimi« špekulanti in med največjimi trpini vsega »Lloydovega« osobja posredovati. Pa to se ni zgodilo. Vlada ni posredovala in tudi nevtralna ni ostala, ampak priskočila je na pomoč »Lloydu«, šla mu je na roko, da bi ta zamogel kurjače izstradati in jih prisiliti, da pod starimi, neznosnimi pogoji prevzamejo delo. To kriči do neba in vlado zadene za to vsa odgovornost za dogodivše se izgrede. — Vlada je dopustila, da je »Lloyd« mesto štrajkujočih delavcev najel tuje kurjače, arabske, grške, italijanske, turške in indijske, ljudi, katerih bi »Lloyd« ne smel sprejeti, ker je od vlade subvencioniran, ker uživa od države posebne privilegije. Pri tem je c. kr. pomorska oblast popolnoma prezirala, da imajo ti tuji kurjači le navidezno tiste izpite, ki so predpisani, da niso polnovredni namestniki domačih kurjačev, nekateri sploh niso imeli nikakih izpitov. Vrh tega je pa še c. kr. mornarica priskočila »Lloydu na pomoč in komandirala 30 vojaških kurjačev na službovanje pri »Lloydu«, češ, da zamore »Lloyd« izpolniti proti poštnemu erarju prevzete dolžnosti. To je sodu izbilo dno. Štrajkujoči kurjači so pač računali, da prisilijo »Lloydovo« gospodo k odjenjanju s tem, da onemogočijo »Lloydu« izvrševati njegove dolžnosti. Ta njih račun pa jim je vlada — prečrtala s tem, da je »Lloydu« dovolila najeti manjvredne tuje kurjače in mu dala na razpolago vojaške kurjače. »Lloyd« je vsled tega mogel vsaj najnujnejše svoje dolžnosti izvrševati, njegove ladje niso bile več odvisne od štrajkujočih kurjačev in s tem bi bil štrajk ugonobljen, da ni vladno postopanje napotilo drugih delavcev, da so kurjačem hiteli na pomoč. V četrtek so sklenili vsi drugi tržaški delavci, da popuste delo. Ti niso zase nič zahtevali, le to so zahtevali, naj se pravična zahteva kurjačev izpolni. Delo je popustilo 35.000 delavcev. Mej delavci in mej vojaštvom je prišlo v petek

in v soboto večkrat do boja. Vojaštvo je opetovano streljalo. Ubitih je bilo 12 oseb, mej temi 7 Slovencev. Ranjenih je bilo več sto oseb in tudi okrog 100 oseb zaprtih. V nedeljo je vlada potem razglasila obsedno stanje in zdaj je zopet mir, ker so »Lloydovi« kurjači s svojo zahtevo popolnoma zmagali.

Goreča — maškara. V Mengšu sta hotela zakonca pri sedemdesetih letih, Janez Kralj, po domače »Ta star Prahule« in njegova boljša polovica Lojza na pustni večer svetega Kurenta posebno slovesno praznovati. Napravila sta se v maškare. Za obleko sta si izbrala predivo in slamo. Prišedši v neko gostilno, sta koj obrnila pozornost gostov nase. Gostje so bili posebno radovedni, če bi predivo in slama gorela. Maškara pravi: Poskusite! Kakor blisk je bil mož v plamenu. Gostje so z velikim naporom strgali gorečo pustno oblačilo raz moža. Janeza Kralja so močno ožganega po rokah in po obrazu prepeljali v dež. bolnico v Ljubljano. Mislimo, da mož ne bo več želel, biti v predivo in v slamo povezan.

Mlad samomorilec. V Trstu se je ustrelil 15 let star dijak, sin stavbnega mojstra Jurija Katalana.

Poskušen umor. V ponedeljek so orožniki v Št. Vidu nad Ljubljano aretirali jednega največjih ondotnih klerikalcev, vnetega čestilca župana in fajmoštra, Jožefa Lebna, ker je poskusil svojo ženo umoriti. Pritisnil jo je k zidu, ji stopil na noge in jo davil. Žena je v smrtni nevarnosti.

Rep. Posestnik Jakob Urankar iz Hrastnika v brdskem okraju je bil pred kratkim ponoči napaden in oropan. Napadla sta ga posestnik Lovro Brvar in delavec Janez Brvar. Ta je Urankarja pobil na tla, ga obrcal in osuval ter mu siloma vzel na 200 K glasečo se hranilnično knjižico, bankovec za 20 K in 6 K drobiža. Končno ga je sunil čez breg, da se je Urankar pobil. Roparja sta že zaprta.

Zmrznila je v gozdu pri Šent Vidu v postojinskem okraju 76letna Marija Čeč iz Vel. Ubeljskega.

Umor. V Mokronogu je v ponedeljek umobolni Karol Koračin na ulici ubil s sekiro svojega soseda Jožeta Gorenjca vulgo Sevenčana. Po storjenem umoru je stal morilec s sekiro pri razmesarjenem truplu ter se smejal.

Požar. V Hosti pri Vačah je gorelo pri posestnici Josipini Hribar. Škode je 900 K. Užgali so seveda otroci.

Loterijske srečke.

Gradeo, 15. februvarja.	41, 10, 34, 86, 85.
Brno, 5. februvarja.	38, 20, 43, 44, 39.
Dunaj, 15. februvarja.	21, 8, 77, 75, 45.
Praga, 12. februvarja.	87, 36, 41, 81, 1.
Lino, 8. februvarja.	67, 49, 24, 76, 65.
Trst, 8. februvarja.	63, 87, 23, 10, 83.

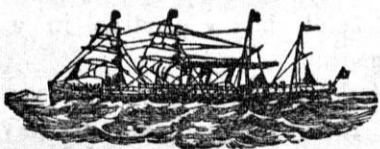
Tržne cene v Ljubljani

15. februvarja 1902.

	K	»	K	»
Pšenica, 100 kg	21	40	Špeh povojen, kgr.	1 60
Rež, "	16	—	Surovo maslo, " . . .	2 20
Ječmen, "	14	40	Jajce, jedno	— 6
Oves, "	17	20	Mleko, liter	— 18
Ajda, "	14	40	Goveje meso kgr.	1 30
Proso, "	15	60	Telečje " "	1 40
Koruza, "	12	40	Svinjsko " "	1 50
Krompir, "	4	40	Koštrunovo " "	1 —
Leča, lit.	—	20	Piščanec	1 40
Grah, "	—	50	Golob	— 40
Fižol, "	—	30	Sen, 100 kilo	7 50
Maslo, kgr.	2	40	Slama, " "	7 20
Mast, "	1	50	Drva trda, kiftr.	8 20
Špeh svež, "	1	30	" mehka, "	5 50

Red Star Line, Antwerpen

v Ameriko.

Prve vrste parobrodil. — Naravnost brez prekladanja v New York in v Philadelphijo. — Dobra hrana. — Izborna oprava na ladiji. — Nizke vožne cene.

Pojasnila dajejo:

Red Star Line, 20, Wiedener Gürtel, na Dunaji ali (1115—26)

Ant. Rebek, konc. agent v Ljubljani, Kolodvorske ulice šte. 34.

Zmešane lase

kupuje po najvišjih cenah in plača bolje nego vsaka zunanja firma

Ludovik Businaro

v Ljubljani, Hilšarjeve ulice št. 10.

Nabiralce las opozarjam s tem uljudno na mojo firmo.

E. Schmarda

oblastveno potrjena

potovalna pisarna v Ljubljani

Dunajska cesta št. 6 (v Šobrovi hiši)

Izdaja voznih listkov tu- in inozemskih železnic, in sicer listkov za navadne vožnje, za vožnjo tja in nazaj, za okrožna potovanja, priredi tudi romarske vlake itd.

Izdaja voznih listkov za vse razrede v Avstriji konc. franc. parobroda „Compagni Générale Transatlantique“ v Parizu katerega parobrodil vozijo naravnost brez prelaganja iz Havra v New-York.

Vozi se iz Ljubljane čez Trbiž-Beljak-Inomost-Buchs-Basel-Pariz-Haver. — Parobrodil vozijo 6 do 8 dni čez morje.

Najkrajša in najhitrejša proga iz Evrope v Ameriko. — Izvrstna hrana in postrežba na ladiji.

Dizitnice in kuverte s firme

priporoča

„Narodna Tiskarna“ v Ljubljani.

Štev. 95.

(408)

Razglas v splošno znanje!

Ker bode v torek po sv. Jožefu letos praznik Marijinega oznanenja, preloži se Jožefovski semenj v Metliki na sredo po sv. Jožefu, to je na dan **26. marca 1902**

na katerega se kupci in prodajalci vljudno vabijo.

Županstvo mestne občine Metlika

dne 1. februvarja 1892.

Jutraž.

Pomagajte si do mlinov brez vode!

Tvrdka

R. A. Smekal

tovarna za gasilne in gospodarske stroje

ponuja

posameznikom ali občinam mline na motor brez vode ali pa na rečno moč pod povoljnimi pogoji. Istotako vse gasilne in gospodarske stroje. Roba solidna z garancijo.

Tedaj na noge tam, kjer ni vode in mlinov!

Podružnica R. A. Smekal v Zagrebu.

(278—3)

Stanje hranilnih vlog:

15 milijonov kron.

Rezervni zaklad:

okroglo 350.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

na Mestnem trgu

zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice. Poštno-hranilnične sprejemnice se dobivajo brezplačno.

(13—7)